

[Valdemar Thomsen.]

sætter ind over for, nemlig Forflygtigheden af det personlige Ansvar ved Sammenblanding dels af offentlige og private Interesser og dels af den lovgivende og udøvende Magt.

Ved en kort Gennemgang af de af mit Parti stillede Ændringsforslag vil der nu blive Lejlighed til at uddybe Spørgsmaalet lidt nærmere. Forinden jeg gaar over til dette, maa jeg dog fremhæve, at min Gruppe meget beklager, at det ikke i Udvalget lykkedes at naa til Enighed om det rene Etkammersystem. Som man af vore Udtalelser i Betænkningen vil se, har vi blandt andet gennem en Henvendelse til Udvalgets Formand gjort alt for at naa et tilfredsstillende Resultat i saa Henseende. Det er sikkert ikke helt med Urette, naar Flertallet i Betænkningen gør gældende, at det mest betydende Mindretal til sit Etkammerønske knyttede en Række Krav om Mindretalssikringer, som vilde hemme Rigsdagens Handlekraft.

Da det stod klart, at en afgørende Ændring vedrørende den foreslaaede Rigsdagsordning ikke lod sig gennemføre sammen med Venstrepartiet — og det stod jo klart, da Forhandlingerne var bristet, eller efter at det havde vist sig, at Forhandlingerne overhovedet ikke kom i Stand med Venstrepartiet —, da var det naturligt, forekommer det mig, hvis vi fra vor Side overhovedet skulde faa nogen Indflydelse paa Udformningen, at stille Ændringsforslag til Regeringsforslaget, og det er altsaa de Ændringsforslag, som jeg nu gerne vil have Lov til at omtale i den Rækkefølge, de har faaet. Vort Ændringsforslag til § 14 — det er Nr. 2 i Betænkningen — tilsigter, at en Minister ikke som nu maa have saa let ved at løbe fra sit Ansvar. Kun ved at ændre Paragraffen i den Retning, som vi her stiller Forslag om, kan Rigsretten faa virkelig praktisk Betydning. Vi stiller endvidere Forslaget for at imødegaa den Tilbøjelighed, som Flertallet har til selv under kompromitterende Omstændigheder at slaa Kreds om en Minister. Et stort Fremskridt vilde det naturligvis være, om man, naar det drejer sig om Fejl fra en bestemt Ministers Side, kunde komme bort fra den Praksis, at en Kritik af den paagældende straks skal gøres til Storpolitik i Stedet

for et rent sagligt Spørgsmaal. Jeg tænker i denne Forbindelse paa et Forhold, hvor en Minister tog det parlamentariske Ansvar for en Redegørelse til Rigsdag og til Offentlighed, som senere viste sig at være urigtig og misvisende næsten fra Ende til anden. Ingen her i Salen kunde være i Tvivl om det forkastelige i Fremgangsmaaden, men trods dette blev den kompromitterende Handling ikke misbilliget. Saa meget er i hvert Fald sikkert, at noget saadant nærmest gør Rigsdagens Kontrolret illusorisk. Vil man undgaa, at Befolkningen fuldstændig taber Troen paa Nyttens af den Kontrolret, som er en af det parlamentariske Systems Hovedhjørnestene, saa maa man enten ændre den nugældende Praksis eller ogsaa — ja, helst begge Dele — maa man aabne Mulighed for, at Mindretal kan rejse Tiltale mod en Minister. Erindres maa det jo, at det er Rigsretten og ikke et Mindretal af Rigsdagen, der paa-kender de mod Ministrene anlagte Sager.

Det næste Ændringsforslag, vi stiller, er til § 17 — det er Nr. 8 i Betænkningen —, hvor vi som et nyt Stk. 4 ønsker tilføjet:

„Forvaltningen kan ikke overdrage nogen at handle for Statens Regning, naar paagældende samtidig driver privat Virksomhed inden for samme Omraade.“

Ved Afstemningen om dette Forslag stilles Folketinget over for Afgørelsen: Vil man den rene Linie i offentlig Administration, eller vil man den ikke? I og for sig skulde det ikke være nødvendigt med en saadan Bestemmelse i Grundloven, men desværre, Erfaringen har belært os om, at den er nødvendig, at der maa trækkes en Grænse, som ikke kan overskrides, hverken af Ministrene eller af Administrationen, der maa belæres om, at en Sammenblanding af offentlige og private Interesser ikke kan tolereres og ikke vil blive taalt. Hvor ender vi i Grunden, tror man, hvis ikke der paa den Maade, som det her er foreslaaet, skrives ind over for oplagte Misbrug paa dette Omraade? Det er dog, forekommer det mig, for meningsløst, som man gør, at autorisere en Forretningsmand til at handle paa Statens Vegne, samtidig med at han plejer sine egne økonomiske Interesser i sin egen private Forretning i samme Branche. Kan der laves en god Forretning, saa tager han — Fristelsen er